

Willem van der Ham, geograaf en historicus, gaf de ganzenveer door aan:

— Bart Schultz, UNESCO-IHE

> OP DIT MOMENT IS het programma Ruimte voor de Rivier in uitvoering. In het kader van dit programma, evenals van eerdere en andere programma's, wordt veel aandacht besteed aan natuurontwikkeling in de uiterwaarden. Op zich wordt hiermee de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Er zit echter een adder onder het gras waar we in voorkomende gevallen in de toekomst veel last van kunnen krijgen.

Ruimte voor de Rivier bestaat uit 39 projecten die er primair op zijn gericht om het water van de de Rijn met haar vertakkingen - Waal, Beneden Rijn/Lek en IJssel - veilig naar de Noordzee en het IJsselmeer af te voeren. Bij een afvoer van 16.000 m³/s bij Lobith, waar de Rijn ons land binnen komt, mag de kans op een overstroming maar 1/1.250 per jaar bedragen. Voorheen bedroeg de ontwerpafvoer 15.000 m³/s. Het streven is dat het programma in 2015 geheel zal zijn uitgevoerd.

Maar wat is nu het geval. De uiterwaarden die nu zijn of worden ingericht voor natuurontwikkeling, waren voordien overwegend in gebruik als weiland. Hierbij bestond de begroeiing vooral uit gras dat uit oogpunt van hydraulica weinig weerstand bood tegen de waterstroming, wanneer deze uiterwaarden bij hoge rivierafvoeren onder water stonden. Dit leidde tot een relatief snelle rivierafvoer.

Adder onder het gras in de uiterwaarden

In het kader van de natuurontwikkeling in deze uiterwaarden wordt in de regel uitgegaan van een percentage hogere begroeiing van minder dan 10%, om te garanderen dat de gebieden hun gunstige hydraulische eigenschappen voldoende blijven behouden. Dit vereist een regelmatig beheer van deze gebieden. Gebeurt dit niet, dan wordt het betreffende percentage overschreden, waardoor de hydraulische eigenschappen achteruit gaan en tijdens hoge rivierafvoeren grotere opstuwings op de rivier kan ontstaan met een grotere kans op overstroming. Groter dan die kans van 1/1.250 waaraan nu wordt gewerkt. Dit vereiste beheer wordt echter niet of nauwelijks uitgevoerd.

De betreffende beheerders zullen dit komende tijd toch echt naar behoren moeten gaan doen, zodat de thans bestede 2,2 miljard euro geen weggegooid geld blijkt te zijn en de rivierafvoer op het afgesproken veiligheidsniveau kan blijven plaatsvinden.<

*Prof. Dr. Ir. Bart Schultz
UNESCO-IHE - Land and Water Development*